

SZÍNHÁZI UJSÁG

SZERKESZTI
DR. LUGOSI
DÖMÖTÖR

FŐMUNKATÁRSÁK: DR. KORNIS BÉLA
ÉS DR. SZEKERKE LAJOS

SZEGED, 1911.
szeptember 1.

BANLÁZKY.

III. évfolyam
1. szám.

Tartalom: Új korszak. — Naptár. — Anyuska. — Előleget! —
Kacsa és maszk. — Heti levél. — Kálmány B.: Kép és szobor.
— Művészet. — Parentálás. — Felvonás közben. — Kabaré
búcsúja. — Radó A.: Ad notam. — Könyvesház. — Szabolcska:
Áldások. — Glosszák. — Üzenetek. — Heti műsor. — Mel-
léklet: Dr. Némedy: Kis lexikon. □

MEGJELENIK VASÁRNAP REGGEL. ÁRA 12 FILLER SZER-
KESZTŐSÉG SZEGED, PETŐFI-UTCA 8. SZ. TELEFON 743.

A SZINHÁZI UJSÁG előfizetési ára, házhoz hordva egy évre 6 korona. Rövidebb időtartamra előfizetni nem lehet. Az előfizetési díjat azonban két részletben, félévenként lehet fizetni. A Színházi Ujság igazgatója ZOMBORI GYULA, aki a lapra vonatkozó ügyekben felvilágosítást nyújt. Főelárusító ifj. ÁRVAY SANDOR könyvkereskedése, Szeged, Kárász-utca 10.

OLTZER ÉS ABONYI

kész férfiruha raktár és angol úri szabóság

44

SZEGED, Széchenyi-tér 2.

KRÉMER H.

SZEGED,

Kossuth Lajos-sugárút 9.
Polczner ház. 63

Vesz uraktól, tisztektől levetett ruhákat, fegyvereket, régiségeket, műtárgyakat, valamint zálogjegyeket a legmagasabb áron. — Kívánatra :: azonnal bárhol megjelenek. ::

Telefonszám 773.

BALOG és POLLNER

angol bőr és maket ülő-
bútor specialisták,
kárpitós és diszitők

Szeged, Oroszlán-utca 21.

Telefon 844.

25

Úridivat különlegességek

SZENDE és VADAS

Kelemen-utca 7.

Telefon 810.

Telefon 810.

24

ZAUN ADOLF SZEGED, Kárász-utca 14. női és férfi konfekció üzletében a legújabb divat szerint dús választék.

NAGY PÁL

szobafestő, templomfestő, má-
:: zoló, cimfestő, fényező ::

Műterem Kárász-utca 15. sz. a.

Telefon 808.

Telefon 808.

ELVÁLLAL: templomok, kastélyok, épületek, magánlakások festését minden stílusban. Készít mindenféle eredeti fa- és márványutánzatokat a legszebb kivitelben. Üveg cégtáblákat művészi kivitelben 3 évi jótállás mellett. Költségvetéssel és tervrajzokkal szolgálók.

ALMÁSY ENDRE

ÚJ KORSZAK

Örömmel köszöntjük Almásy Endrét, a szegedi színház új igazgatóját. Nagy reményekkel várjuk s ő is nagy reménységgel indul útnak.

Sok szép célt tűzött ki maga elé. Oly célokat, melyek a szegedi színészet haladását, fejlődését jelentik. Almásy személyében biztosítékot látunk arra, hogy ígéreteit beváltja. Törekvése nemes, buzgósa indokolt. A szegedi színügy, úgy látjuk, olyan kezekbe került, hogy — joggal várhatjuk — nemsokára eléri a magasabb színvonalat, melyet a színészet története számára biztosított

Modern szellemben vezesse intézetét, hassa át a fejlődés utáni vágy. Így magasabb élvezetet nyújt a szegedi közönség igényénél is. Evvel eléri azt az erkölcsi sikert, mely auyagi boldogulásának útjához vezet. Amit szivből kívánunk Almásy Endrének a szegedi színház megújítása alkalmából.

Harisnyákat legolcsóbban veszünk Wigner Andornál.

.. NAPTÁR ..

1834. aug. 30. Katona József „Bánk Bán“-jának első előadása Kolozsvárt. Egressy Gábor, aki akkor a kolozsvári színház tagja volt, a színházi könyvtárban talált egy szindarabot. Poros, piszkos volt, oldalát már az idő kikezdte. A szindarabot elolvasta s jelentette az igazgatóságnál, hogy talált egy régi darabot, melyet még nem adtak elő. Lebeszéltek, csittitották. Nem használt. Egressy jutalomjátékául választotta a Bánk bán előadását. Ottó szerepében lépett fel s csak később, Pesten játszott a Bánkot, utóbb Petur bánt. Bánk bán tehát Kolozsvárról indult útnak. Népszerűsítésében Egressy az érdem. A pesti előadást is ő ütötte nyélbe. L. D.

1855. aug. 31. Shakespeare: „A két veronai ifjú“ első előadása a Nemzeti színházban. Egyetlenegyszer adták elő. Ezt az előadást Tóth József kérte jutalomjátékul. A régi magyar nagy színészek, ha hasznalhajtó jutalomjátékot kértek az igazgatóságtól, legtöbbször klasszikus becsű műveket vittek a szinpadra. „A két veronai ifjú“ azonban még sem került többször színre. Oka ennek az volt, hogy a Nemzeti Színház bohózatok előadását nem szívelte s a színészek még ilyen klasszikus bohózatbeli sikerre sem törekedtek. Másrészt a közönség sem kívánta a bohózatot. A politikai helyzet elvette mindenkinek kedvét a tréfától, vigságtól. L. D.

1901. aug. 31. Bartay Endre meghalt Budapesten. A nemzeti zenede tanára volt s egész életét a magyar zene erősítésének, fejlesztésének szentelte. 1825. okt. 6-án, Budapesten született. A negyvenes évek-

ben jelentek meg első zongora-szerzeményei, melyeket újabb és újabb opuszokkal szaporított. A nemzeti zenedében Róthkrepf Mátray Gábor igazgató halála után, annak utódja lett. 1863-ban megalapította a zeneművészek segély- és nyugdíjgyesületét, mely ma már szép tőkével támogatja tagjait. L. D.

1908. szept. 1. A Nemzeti színház első előadása a Népszínházban. A régi „Nemzeti“ még ma is, szakértők megállapítása szerint, erős és tartós. Mégis kilakoltatták régi csarnokából. Az állam hivatalosan elrendelte, hogy a Népszínházat szüntessék be és ide költözzön át a régi erkölcsű műintézet. A hiba nem ott van, hogy a régi Nemzeti színház üresen maradt. Az állam, ahelyett, hogy új színházak felállítását előmozdítaná, hivatalosan kivégzett egy színházat s vele együtt az egész népszépműirodalmat. L. D.

Jegyárak. A színházi jegyárak emelése új korszakot nyit a szegedi színházban. Ha a színház látogatottsága oly fokozott lesz, mint a mult évben, az igazgatóság, a nagyobb bevételből is többet fordíthat a darabok kiállítására, mint a mult évben.

Megfizetett kommunikék. A Pesti Hirlapot valaki a nyáron felültette. Szó sem igaz abból, hogy a lapok havi 50 K-t kapnak a kommunikék közléséért. A színház irodalmi titkára, helyesebben a színházi sajtóiroda vezetője ez évben is Sz. Szigethy Vilmos.

Miért, hogy a színházigazgató csak rossz tanácsokat fogad meg, holott mindenkitől csak jókat kap.

Heltai Jenő.

LUSZTIG IMRE, Szeged, Széchenyi-tér 2. sz.
Harisnya, kötött és szövöttárú különlegességi üzlete.
Sport-cikkek. Telefon 1018.

Őzv. Makó Lajosné Aranka

ANYUSKA.

Bocsánat, a bizalmaskodó kifejezésért, de nem találunk alkalmasabb szót magunk sem, amikor Makónéről emlékezünk meg. Gyöngéd vonzalom juttatta ehhez a névhez, aztán rajta maradt s így beszéltek róla olyanok is, akiknek a lánya lehetne.

Az „anyuska“ szó fogalom, boldog emlékeztű Makó Lajos hozta forgalomba, amikor élete párját így nevezte el. Legendák járnak róla a színházban, hogy nagy ügyek küszöbén Makó Lajos rendszeren azt a választ adta:

— Majd megkérdezem az anyuskát.

Az ő gyöngéd keze munkája érezhető volt mindenben, cselekvésben épp

úgy, mint alkotásokban s amire a férfi már egyéni sajátosságánál fogva is képtelen, abba mind belevitte gyöngéd, finom női egyéniségét, költői lelkét. És így lett az tökéletes.

A családi otthonban akárhányszor égett késő éjjeli órákban is a lámpa, mert rekvizitumok készültek, virágdiszkek, ruhatervék s anyuska önmagától lopta el az éjszakai nyugalom óráit, hogy — örök hálátlanság — esetleg meg nem értő gáncs legyen érte jutalom valamely kedvetlen részről.

Diszletezők néha vitába bocsátkoznak, hogy így volt-e tervezve valami, avagy másképpen?

Akkor Takács a fődiszletező mes-ter egyszerre intézkedni kezd.

— Az anyuska öngagságának ebben a formában tetszik.

Varázsereje volt az anyuska szónak ott, ahol sokszor bohém-könnyűvérőség a szenteket sem tiszteli.

Gyöngéd, finom kezének munkája nem vált ugyan láthatóvá, azért ott volt mindenben. És szomorú időkben épp úgy nem vesztette el a lelke egyensúlyát, mint nehéz viszonyok közt.

Aki nem ismeri a vidéki színészet legkeservesebb mizériáját a „direktorné“ című rémuralmat, annak fogalma sincs a színészetről.

Ezt azonban a mienkéhez még csak hasonló helyzetet, nem ismerik sehol. Az anyukák típusa ritka, mint a magyaralföldi kócsag, akkor is, ha található, csak ilyen. Tiszta és fehér, főnégyesen szárnyal s fölötte van nagy magasságban mindenkinek.

Halála előtt senki sem lehet jó direktor.

Heltai Jenő.

Traub B. és Társa könyv-, zenemű-, papír- és írószer-kereskedése
Nagyraktár minden e szakmába vágó cikkekiből.
Könyvek és folyóiratok részletfizetésre is kaphatók. 64

ELŐLEGET! ELŐLEGET!

A világ mindenféle, fizetéshúzó emberei együttvéve nem kérnek annyi előleget, mint a színészek. Bájos, kedves históriák maradnak az utókor számára: „előleghumor“, vagy más-milyen címen.

A színész bátran és úri módon költekezik, ha direktorától előleget bir kisajtolni. Nincs az a lexikon, amelyben fel van sorolva annyi cím, amennyin színésznép előleget kért.

Nagy előlegnyomorban élt a szegedi szintársulat Gyulán. Közlekedett a szezon vége, amikor már minden jól nevelt színésznek kint van a szüneti gázsija. Nagyhasú rokonok, vidéki nagybácsik bőkezűségére támaszkodva, várják a szünetidőt.

Ilyen időben, persze, nagy fényűzésnek tartotta mindenki, hogy Oláh egy foxikutyát táplált, a „Komló“ konyháján. És még hozzá a kutyát családi örömként várták. Duplán evett.

De hát a kutyá szép volt, mindenkinek tetszett. Csiky Laci bácsi is szemmet vetett a foxira.

— Te Oláh! Ezekből a kutyákból majd nekem is adhatsz egyet.

— Szívesen Laci bácsi, de ne haragudjon, tiz koronát kérek a kutyáért. Tudja, sok koszt kell neki. Ebben a drága és meleg időben.

— Jó! Hát megadom.

Néhány nap, mondjuk, egy hét múlva, megkérdezi Laci bácsi:

— Te! Mi van a kutyámmal?

— Ne haragudjon ezért rám Laci bácsi — szölt Oláh — kutyá még nincsen. Hanem tudja mit, adjon a kutyára öt korona előleget.

KACSA ÉS MASZK.

Nem minden alakítás sikerül a színészeknél. Az egyik jobb, a másik rosszabb, mégis az alakítás egyik fajtája mindig különösen jól sikerül. Most már elárulom, hogy a legjobb színészi alakítások közé tartozik, mikor a művész „az éhező ember ebédjét“ mutatja be.

Hosszú éveken át gondolkoztam, míg végre ezt megállapítottam! Elképzelhetik, mekkora volt az örömem, amikor Bródy Sándor pompás darabjában, a Medikusban láthattam művészi alakításokat az első felvonás vacsorajelenetében. Talán felesleges felujítani, hogy a szegedi előadáson Oláh, Mihó, Virágháty, Nyárai milyen művészileg koplaltak és ették meg „az éhező ember vacsoráját.“

Ujabb hosszú gondolkozás után azt is megállapítottam, hogy a színészek szeretik az ilyen ebédes és vacsorás darabokat.

E teoriámat nemsokára megerősítette egy kis eset.

A Medikus egyik előadása előtt Mihó Laci elkialtja magát:

— Kellékes! Kellékes!

— Tessék.

— Mondja, kellékes, lesz-e ma jó kácsapecsenye és befőtt?

— Lesz kérem, de miért tetszik kérdezni?

— No, mert aszerint festem ki magam.

VASVÁRY LAJOS UTÓDA

első szegedi festék- és kence-
árúház Szeged, Kárász-utca 15.³³

Elegáns úri divat ujdonságok Szende és Vadasnál.

Gummikerekű bérkocsik megrendelhetők: telefon 563. ²² □
KERTÉSZ GYULA. Royal szállóval szemben.

Kohn Béla, Szegeden

Férfiszabó, Első Szegedi Mústoppoló Oroszlán-ut a 17. szám alatt. Mindennemű stoppolások szövet- és selyemben a legnagyobb szakértelemmel készíttetnek. — Ugyszintén mérték szerinti megrendelések gyorsan, pontosan és legutányosabban eszközöztetnek. 27

HETI LEVÉL

HÁROM HIR

Augusztus elsején egy szegedi napilap három hirt közölt. Feltűnt nekem, hogy a három hír más-más rovatban volt s bár összefüggésük szerint a *színházi* rovatba tartoztak volna, meghúzódtak a városi és a napihírek között.

Az első hír arról szólt, hogy a városi színházban a 16 önkéntes tűzoltó helyett ezután csak három-négyet állítanak fel örségül. A második hír elmondta, hogy a kaposvári szinkörben nagy pánik keletkezett vak tűzilármára s ha idejekorán 10-15 lélekjelenléttel bíró férfiú bátorította volna a közönséget a rémület elült volna. A harmadik hír szomorúan tudósítja, hogy a szombathelyi Nádaszy-féle szinkör július 31-én leégett.

Nem tudom ezt szó nélkül megállni. A szegedi tűzveszélyes színházból elküldik a tűzoltóságot! Hát Szegeden nem keletkezhet soha vak tűzilárma? Vagy a szegedi közönség fegyelmezett? A színház tűzmentes?

Jó uraim, városi urak! Áljatok meg egy percre. Gondolkozzatok.

Nagy reményem nincs, hogy gondolkozni fognak előlött. De nem én vagyok az első, akinek a szavara nem figyelnek. Amikor a szegedi színházat felépítették, a felavatás előtti héten bemutatták a hírlapíróknak.

Egy nem is hírlapíró, Bényei István a Színészek Lapja szerkesztője, előre megírta, figyelmeztette a városi

tanácsot, vigyázatok, a színház tűzveszélyes, ha előadás közben kitör a tűz, egy lélek sem menekül ki. A városi urak mosolyogtak, nevetségeltek és a színház egy év mulva leégett.

A színházat a régi erv szerint újra felépítették. Csupán tűzrendészeti szempontokból alkalmaztak több vízcsapot és készítettek egy nagy víztartályt. A szegedi színház a kijáratok tekintetében ép oly tűzveszélyes maradt, mind volt.

A színpadon hivatásos, a nézőtéren önkéntes tűzoltók vigyáznak a közönség és a színház épségére. Most csökkenteni akarják a tűzoltók számát. Négy ember örködjek 1500 felett? Asszonyok, gyerekek és rongált idegzetű, szórakozni vágyó urak, ezután csak halotti kenettel jöhetnek a színházba.

A tűzilárma elcsendesítésére különösen hivatottak a tűzoltók. Nyugodtságra intik az ijedteket, rendeltartanak a kijáratoknál.

Van egy emberi oldala is annak hogy miért ne szállítsák le a tűzoltók számát. Az önkéntes tűzoltónak fizetése nincs. Emberszeretetből és jószívből áll őrt, harcol a tűzzel, menti a vagyont, embert. Most ezektől a becsületes, jószívű emberektől még ezt a kis szórakozást is, ezt a szivesen őrtállást is el akarják vonni.

Jó uraim, városi urak! Ne gondoljatok arra, hogy így meg úgy nem lesz több tűz a szegedi színházban — mert huszonöt éve nem volt. Hát a következő huszonöt év alatt nem lehet? Gondolkozzatok! — idő —

66
Kobrak

czipőkülönlegességek minden alkalomra. □ Egyedüli kiskárpát: Szeged, Kölcsey-u. 1. Telefon 649. Royal szálloda épületében.

:: Művészet ::

Kálmány Béla: Kép és szobor

A művészet egyes ágainak fejlődése, a szoba díszítésének kérdésével, azaz a mindenkori emberek izlésével szoros kapcsolatban állt. Kisebb szobákban kép intim hatást gyakorol mindenkire, míg nagy szobában egy szobor szép térhatást idéz elő.

A festészet és a képek kereskedelmi keresettségé ma azért nagyobb, mert az emberek kis szobákban laknak, ahol a mélyebb perspektívájú kép inkább hat, mint szobor.

A nagyközönség ellenben ma, még mindig nem bír oly fokozott izléssel, hogy itélni tudna a lakása felett. Vagy ha tud, inkább ipari termékeket vagy silány reprodukciókat helyez el a szoba sarkába. Pedig a reprodukció és az eredeti megrendelt szobor ára között nem nagy a különbség.

Sikerült, szépkivitelű utánzat ára 80-160 korona, holott 100-200 koronáért eredeti szoborművel is ékesítheti bárki szobáját.

Vighék. Szegeden az első szobrász, aki letelepedett, Vigh Ferenc, ki Horváth Mihály-utcai műtermében szorgalmasan dolgozik Mezei Péter reliefsjén. Innen került ki Makó Lajos szobra, az alsótanyái honvédemlék, a mult tárlaton szerepelt kisfiú mellszobra (Dr. Papp Nándor fia.)

Vigh felesége Chevalier Antónia, a bájos francia asszonyka is itt dolgozik ezentúl. Szép napsütéses képei közül néhány már szerepelt a szegedi tárlatokon, de igazi nagysikerét Budapesten aratta, a Művészház kiállításán.

Finom női fehérneműek Krausz Dezsőnél Kárász-utca 14.

Vigh Ferenc a nyarat Mentoneban töltötte, majd bejárta Olaszországot. Most tért haza feleségével és kislányával.

A művészpár a legközelebbi tárlaton nagy anyaggal mutatkozik be a szegedi közönségnek.

Csáky Lajos szegedi származású szobrász művész, aki Párisban tanul, ez évre is elnyerte az 1000 koronás városi ösztöndíjat.

Bánszky Sándor szobrászművész, aki szintén szegedi származású, városi segélydíjat kapott és a nyáron Párisban tartózkodott.

Heller Ödön a nyáron szenzációs képeket fóstett. A képeket a tárlaton kiállítja.

Sávay János új név a szegedi művészek között. Az idei tárlaton fog először kiállítani.

Bródy Sándor a magyar dráma-irodalom legkiválóbb képviselője f. hó 28-án Szegedre érkezik. Bródy Sándor a „Fejedelem és Lajos király válik“ című egyfelvonásosait előbb novellának dolgozta fel. „Királyi idillek“ című könyvében jelentek meg. — Jó néhány éve a Nemzeti Színház mutatta be a két egyfelvonásost. A Nemzeti Színház régi fogyatékos rendezése nem felelt meg Bródy izlésének s darabjait mihamarabb visszavette. A szegedi bemutató után a Vigszínház mutatja be őszre, teljesen a nagy író kívánsága és utasítása szerint.

ÁRANY KÁROLY

ÉKSZERÉSZ

FENTARTOTT HELYE.

45

Szarvas J. József

SZEGED, HID-UTCA

úri divat, kalap és férfi cipők

:: különlegességi raktára ::

=

Szolid szabott árak.

PARENTÁLÁS

Erre felénk nagyon kevés az intelligens ember.

Nyom, búcsúszó nélkül költöznek el az emberek. Ma él, hónap meghótt. Senki nem érzi, hogy szükség lett volna rá. Szemet hunynak a sötét gödör előtt, talán még a zsebkendőhöz is nyúlnak. Evvel vége.

Igy tűnnek el azok, akikre és akikkel építeni kellene. Kidőlnek, akikkel szívesen találkoztunk, jó tanácsaikat megköszöntük és néha megmosolyogtuk naivul ideális latomásait.

Szerény csendes és otthonélnő legyen az, aki azt akarja, hogy megbecsüljék. Dologtalan, nagyhangú, kávéházas ember hamarabb jut céljához.

Munkát az élet tartamává tenni és fölcicomázni a legszebbel, a művészet szeretetével, — csak igen kevés embernek célja. Pedig ez a bensőség tartalom jogméréje az intelligenciának, a produktív képzettségnek.

Ilyen és még sok másféle gondolatok ébredtek fel bennem, amikor elhatároztam, hogy a Színházi Ujság egyik nagyon szívesen látott munkatársát, *Róna Dezsőt* elparentálom. Most a nyáron hunyt el, június 27-én, tüdővészben.

Az alig huszonhárom éves ember, a Színházi Ujság művészeti rovatát vezette az elmúlt évben. Szorgalmas volt, tudott küzdeni az élettel

Lusztig harisnyái a legjobbak.

nagy tervei voltak, melyeket meg is valósított volna. — Tehát meghalt.

Bánszky Sándorról irt nagyobb tanulmányával a fővárosban is elismerő szavakkal halmozták el. Fiatalsága mellett az öregséget jellemző szeretettel kereste a művészek barátságát. *Bánszky Sándor, Sávoy és Csáky* a szegedi származású kiváló művészekkel, állt élénk összeköttetésben. Halála után a szereteten kívül értékes műgyűjteményt hagyott örökségül.

Lugosi Döme.

Fournier Károly Utóda

Nátly József, hentes

Szeged, Somogyi-utca 16.

Huszár János

úri és női cipő-raktára

Petőfi Sándor-sugárút 45 sz.

Saját ház.

Nagy raktár mindennemű saját készítésű cipőkben. Mérték után a :: legizlésebb cipőket készít. ::

Alapítva 1899 évben.

KÖNIG és TÁRSAI

photocinkografiai műintézet

Budapest, VII., Wesselényi-u. 54.

LEMLE

¹⁴ SZEGED

Klauzál-tér 6. sz.

Ajánlja állandó **KALAP** ujdonságait: úgy hazai, mint a külföld legjelesebb gyártmányaiban. **Uri divatcikkek** legjobb bevásárlási forrása.

FEITH ÉS SEILER

ELSŐRENDŰ ÚRISZABÓK

TELEFON 1015. SZEGED, KIGYÓ-U. I. KELETI-PALOTA. 11

FELVONÁS KÖZBEN

MEGLEPETÉS.

Már néhány éve, hogy egy csütörtöki nap délben a színház két tagja lélekszakadva rohant föl az irodába.

— Nagyságos anyuska, — szólt az egyik Makónéhoz — kérem sziveskedjék lejönni azonnal a színpadra.

— Minek? — riadt fel a márványaszszony.

— A színészek ütik Krémer Jenőt, a karmesterre pedig a zenészek akarnak rárohanni.

Anyuska rémülten futott lefelé.

— Ilyen botrány ritkítja párját a színházak történetében, iszonyatos, hogy éppen nálunk kell megesnie.

A színpadon pedig együtt volt a teljes társulat A meggyanusított zenekar ünnepi tussal fogadta a színház jó szellemét, Csiky László óriási virág-bokrétával állt legelül.

Legujabb gramofon lemezek kaphatók Kelemennél, Oroszlán-utca.

És Aranka napján (Makóné leánykori neve Ábray Aranka), olyan meleg ováció fogadta anyuskát, hogy az a szivdobogás, amit az álhir okozott, csak nagyobb lett tőle.

UJ FOGLALKOZÁS:

Lapunk egyik belmunkatársa szomorú képpel megjelenik az „adókiivető - bizottság” előtt.

— 54 koronát fizet. Hangzott a végszó.

— De uraim, — könyörögte az ujságíró — egész évben nem

keresek 100 koronát!

— Csak legyen nyugodt, maga ezt meg fogja fizetni.

— Én? Édes jó uram, Ön téved az én ajtómon, nevem alatt nem a foglalkozás áll, hanem: „Köz és váltó kliens”. Zárójelben pedig: „(alperes)”.

A színházigazgatónak minden becs telenségre készen kell lennie. Még arra is, hogy dolgozzék.

Heltai Jenő.

ROYAL NAGYSZÁLLODA

SZEGED, KÖLCSEY-UTCA I.

80 FÉNYESEN BERENDEZETT SZOBA.

KÖZPONTI FŰTÉS, VILÁGITÁS ÉS MINDEN SZOBÁBAN VIZVEZEKÉK.

20

MÉRSÉKELT ÁRAK. TULAJDONOS: DÁVID SÁNDOR.

Telefon 585.

MAGYAR BOY

Telefon 585.

biciklis küldönc és általános megbizási vállalat. — Szeged, Deák Ferenc-utca
28. szám alatt. — Megbízásokat gyorsan és diszkréten teljesít. 28

A kabaré búcsúja.**Schönfeld Jenő levele.**

A szegedi Vigszinpád augusztus utolsó napján tartja búcsú előadását, akkor fog a közönség elbúcsúzni egy időre, kedves szórakozó helyétől. Ezelőtt Schönfeld Jenő, a Vigszinpád igazgatótulajdonosa, lapunk útján búcsúzik el közönségétől.

Mindenekelőtt mély hálám és köszönetemet fejezem ki az én nagyérdemű közönségem előtt, azért a szíves pártfogásért, melyet irányomban tanúsított a lepergett négy hónap alatt.

Váltakozó szerencsével kezdtem vállalkozásomat, több-kevesebb balsiker is osztályrészem volt egy ideig, de mindig megnyugvást hozott, az én kedves közönségem pártolása.

Személyes és igaztalan megtámadásnak, becstelenedő meghurcolásoknak is kitétek, de a közönség elfogadta védekezésemet, belátta, hogy az én oldalamon áll az igazság.

„Mindennek vége szokott lenni“. Ismét visszatért hozzám a pártolás, a jóakarát, a méltánylás.

Nemcsak a régi közönségem tért vissza, hanem még jöttek azok is, akik eddig elkerülték színházamat.

Ez a fokozott elismerés érlette meg bennem azt a tudatot, hogy köteles

vagyok az én igen tisztelt közönségemnek, mindezekért köszönetet mondani, hálámát kifejezni.

Szó helyett tettel bizonyítom hálámát. Az utolsó hét műsorához elsőrendű erőket szerződöttem, úgy, hogy előadásaim nemcsak a pesti, hanem a legtöbb külföldi vigszinpadi előadásokat is felülmulják.

A sok új attrakció közül csupán *the Milos companyt* emelem ki. Ez a két férfi, két nőből álló művészcsoport (görög játékokat mutatnak be), most jött Angliából és a többi magyar városokat megelőzve Szegeden a Vigszinpádon lép fel először.

Rövid néhány szóban vázolólok még a jövő évi tervemet.

Célom, hogy a közönség szórakozását színházamban megtalálja úgy, hogy még a magasabb igényeknek megfelelő elsőrendű kabaré művészeket kívül, a külföld leghiresebb artistáit is bemutassam.

A tél folyamán — kizárólag e célból — külföldre utazom. Felkeresem a berlini és párisi varieté művészeket, azonkívül a hamburgi világhírű artista-vásárról szerződöttem kiváló erőket.

Mindezt azért bátorkodtam megírni, mert csupán a közönség fokozott pártfogása készítette arra, hogy Szeged előkelő és úri közönségének megfelelő felelő nivóra emeljen.

Kiváló tisztelettel

Schönfeld Jenő.

◆ MODERN ◆ FÜSTÖS és VARGA

női kézimunka és rövidárú üzlete
SZEGEDEN, KÁRÁSZ-UTCA 14. SZÁM ALATT.

ELŐNYOMDA

Állandó harisnya, keztyű és kiegészítő vásár.
Hímzések és modellek készítése olvállaltatik.

Heti műsor

IX/2. Szombat, A fejedelem,
utána Lajos király válik. Bérletszünet.

cs. és kir. udvari és kamarai szállító

NEUMANN M.

férfi-, fiú- és leánykaruha telepe

Szeged, Kárász-utca 5.

SZEPTEMBER HÓNAPBAN

NYILIK MEG.

57

RADÓ ANTAL: AD NOTAM!

*Óh Kritikus, ha szád hazug,
Az ostorod hiába zúg;
Bárhogy dicsérj te kakukmadarat,
Ajh, nem mégy ezzel semmire,
Az mégis csak kakuk marad,
A fülemile, meg fülemüle.*

„ROYAL“ nagy szálloda
KÁVÉHÁZA.

Minden szombaton különleges TOM-
BOLA (kezdődik színház után.) Zene
reggelig. Vasárnap KATONAZENE.
Tulajdonos: DÁVID PÁL. 13

VETRÓ ANTAL

MŰBÚTOR ASZTALOS
SOMOGYI-UTCA 6 SZÁM ALATT ☺

Állandó nagy raktár modern
bútorokban. Nagy mángorlók
állandóan k é s z e n k a p h a t ó k .

GOTTSCHALL JÁNOS

HÖLGYFODRÁSZ

Szeged, Kölcsey-u. 2., a Royal szállodával szemben

Fejmosások (hajszáritások villanyszáritó géppel) a nap
bármely szakában 5 perc alatt eszközöltetnek. **Ondolá-
lás á la Marsell.** Divat és costume frizurák, valamint
kéz- és körömápolás (manicure). ■

Elsőrendű művészi munka szolid árban.

Legkedvesebb gyermekfelvételek.

Auer Fivérek fényképészeti műintézete, Kölcsey-
utca 8, a Próféta mellett. Telefon 832

Felvételek ünnep- és vasárnapokon is reggel 8-tól este 7-ig,
este villamos világításnál.

18

KÖNYVESHÁZ

Egressy Gábor és kora írta: **Rakodczay Pál.** Hatalmas, vaskos kötet fekszik előttem. Komor és tudományos. Talán ellentétesnek is tetszik, hogy mindezek dacára azt írom róla, érdekes. Visszavezet a színészet történetének fénykorába. Nem suhan el megfigyelő szeme előtt semmi. Minden részletre kiterjeszkedik. S ez talán egyetlen hibája. Hibának mondom, mert munkájának egységes fogalmazását megzavarja. Munkája nemcsak színészet-történeti könyv, hanem korrajz. Bár nem szorosan vett korrajz, mert a színészek és írók kötik le az író, de megértjük belőle az egész kort, látjuk a mozgató erőket, a cselekvő embereket. Stílusa, élvezetes előadása külön érdeme Rakodczaynak. Csak ritkán vét a magyarság ellen, ami ily nagy, közel 700 oldalas munkánál nem is tűnik fel az olvasónak. A műnek még csak első kötete hagyta el a sajtót. A csinos kiállítású könyvet Singer és Wolfner budapesti könyvkiadó cég adta ki. Az első kötet ára 12 korona. L—e.

Kossuth kávéházban

naponta mozgófénykép előadások.
Elsőrendű cigányzene. — Kitűnő kávéházi italok. — Hideg büffe.
Szinházi vacsora. Szíves párlfogást kér

SCHWARCZ JENŐ tulajdonos. 49

Villanyerőre berendezett
Fehérsütőde és kenyérgyár

— Szeged, Valéria-tér 6 szám. —

Kapható naponként kétszer friss sütésű fehér sütemény minden két órában friss sütésű valódi rozs, fehér és félféher kenyér. Kivánatra házhoz szállítok. 53

VÁMOSY ISTVÁN

Kaszinó vendéglője a színház mellett. — Színház után friss vacsora. — Hűtött italok.

34

Kopasz és Kóvács

könyv- és diszmu-készítők SZEGEDEN, TISZA LAJOS-KÖRÚT 22. Az Országos Iparegyesület stb. által éremmel és oklevéllel kitüntetve. Készíti a legmodernebb könyvkötéseket. Szeged szab. kir. város és a Somogyi könyvtár szerződéses könyvkötői. 21

Győri Béla

42

műórás Szeged, Iskola-utca 21 szám alatt

Olcsó árak. Szolid kiszolgálás.

Mindennemű óra- és ékszerraktár.

—

Preciz órajavító.

—

Rendelésnél hivatkozzék a Színházi Ujság hirdetésére.

Finom, izléses úri divat
 cikkek legolcsóbb be-
 szerzési forrása

BERECZ J.

48 divatáruháza

Szeged, Kárász-u.12.

SZABOLCSKA MIHÁLY: ÁLDÁSOK

*Azeretem a dalt, a szép tiszta nótát,
 S szerelem zsoldárba foglalóját.
 De gyűlölöm, ha otrombán, vadul:
 Trágár rikoltozássá aljusul!*

*Szeretem a bort, vig baráti körben,
 De csak kristály pohárban nem csöbörben.
 Am undorító, ha az él vele,
 S rut visszaélőn, ki nem embere!*

*Szeretem a tréfát, a vig beszédet,
 Mig az jóleső mosolygásra készítet.
 De gyűlölöm, ha medréből kihág,
 S lesz arcpirító, bántó durvaság!*

*A jó kedvet, a dalt, bort Isten adta,
 Áldás gyanánt e földi, bús utakra.
 Mődjával mind áldás ez s mind Övé,
 De a túlzásuk az ördögé!*

SAJÁT ÉRDEKE MINDENKINEK!

ÓTOTT ISTVÁN

az „Arany Sas“-hoz címzett úri és
 női divat, rövidárú, szövött- és kötött-
 árú-üzletét felkeresni és meggyőződni
 árú jó minőségéről és olcsó árairól.

SZEGED :: FEKETESAS-UTCA

(Új Wagner-palota. Polgári leányiskolával szemben.)

LACHER JÓZSEF

saját készítményű bőröndök és bőrdisz-
 művek nagy raktára
 Szeged, Iskola-utca 14. szám alatt.

19 (Brauswetter órással szemben.)

FOGAK

Lukács Imre fogműterme

a berlini fogtechnikán okl. képesítve

Cseknics-utca 1. Széchenyi-tér sarok. Prosnitz-ház.

Kohn Richárd

vésnök és ruggyanta

bélyegző készítő

Szeged, Kárász-utcza 16.

SZÜCS ANDOR

VIRÁGÜZLETE

SZEGED, KÁRÁSZ-UTCZA 16.

Élővirág csokor és koszorúk. Művirág-
 készítmények nagy raktára. — Vidéki
 megrendeléseket pontosan teljesít.

BERNÁTH DEZSŐ

DRÉHER SÖRCSARNOKA

(FEKETE-HÁZ.)

Színház után friss vacsora.

Naponta cigányzene.

A Színházi Ujság munkatársai: Babics Mihály, Balassa Józsefné, Dr. Balog Géza, Bauer Albert (Bp.), Bánszky Sándor (Bp.), Biedl Jenő, Bródy Mihály, Dr. Czibula Antal, Dr. Detre János, Dr. Dénes Nándor, Dr. Domokos László, Dr. Eisner Manó, Dr. Fabó Bertalan (Bp.), Dr. Gyuritza Sándor, Dr. Hollós József, Ivánkovics Imre, ifj. Jakob Gusztáv (Bp.), Juhász Gyula, Dr. Kállai Emil, Kereszty István (Bp.), Dr. Kornis Béla, König Péter, Kun József, Dr. Lugosi Döme, Dr. Martiny László, Dr. Márky Imre, Messinger László (Bp.), Dr. Némegy Gyula, Okolicsányi Gyula, Palócz Sándor, Perjéssy László, Dr. Rác Andor, Dr. Salamon Gyula, Dr. Szalay József, Dr. Szekerke Lajos, Szentiványi Gyula, Sz. Szigethy Vilmos, Szinéri György, Szmollény Nándor, Dr. Szöry József, Vigh Ferenc, Zípsér János (Bp.).

Glosszák

A drámairók között két sötét ellensége van a színházigazgatónak. Az, a kinek a darabját nem adatja elő és az, akinek a darabját előadatja.

A színházigazgatónak annyi jobb keze van, hogy Barnumnál mutogatathatná magát.

A színházigazgatás a legkönnyebb mesterség ezen a világon. Az ember előveszi a színházat és igazgatja, hol jól, hol rosszul, egészen mindegy, hogyan. Mert a vége mégis csak mindig az, hogy a színházat más igazgatja tovább. A legjobb direktorok is megbuknak és kevés a szerencsés direktor, akinek még a bukás előtt sikerül meghálnia.

Minden színházigazgató meg van arról győződve, hogy ő jobban tudta volna a világot berendezni, mint a teremtő Isten. Az Istennek könnyű volt, neki nincs konkurrens.

Heltai Jenő.

A művészet, mint öncél — üres; tartalma kongó, frivol játék a formával; szelleme: a tehetetlen elvontság raffiniált élvhajhászása.

J. L. Klein.

Hogy valamelyik műfaj él, azt azal bizonyítja be, hogy problémákat nyújt általános megvitatásokra.

G. Brandes.

Színház után, ha mozgófénykép
ujdonságok fölvételeit óhajtja látni,
:: úgy keresse fel a ::

»NEW-YORK« nagykováchézat.

Teljesen ujonnan átalakítva.

ES

ÜZENETEK

B. M. 1. Sok szerencsét hozzá. 2. Déry Rózsi is Gottschall János Kölcsey-utcai hölgyfodrász termében fészülködik.

Horvát Henrik csemegekereskedése SZEGED, Kelemen-utca II. sz. Legnagyobb választék: Pezsgőborok, cognacok, likőrök, prágai gyögsódar felszeltek, halfélék, sajtok. Egyedüli elárúsítás tescheni Frigyes főherceg és San Marco hercegi teavajakban, Kugler Bonbonok és sütemények, „Horvát“-féle Gentry cukorkák, saját reklám csomagolásban. Minden csemege különlegességek! Telefon 628. Viszontelárúsítóknek kedvezmény és árjegyzék. 41

HAGGENMACHER SÖRCSARNOK

47

Kelemen-utca. A Royal nagyszálloda és kávéházzal szemben.

Villamos megállóhely. Kitűnő ételek és italok. Pontos, előzékeny kiszolgálás. Szerdán és vasárnap katonazene, más napokon kitűnő cigányzene.

KLEIN ADOLF

az Alföld legnagyobb cserépkályha raktára

Fayence burkolás, cementárú és műkö-
gyáros. Gyárt: cementlapokat, csöveket,
lépcsőket, gipszlapokat, stb.

2

Építési anyag kereskedés

Laudon-utca 21. SZEGED Mérey-utca 6. sz.

Telefon 231. és 80.

Szolid árak

Szabott árak

Harisnya-Király

Minden létező színű és minőségű,
női, férfi és gyermek harisnyák.

Női divatkülönlegességek, színházi sálkendők, táskák, keztük stb.

Női és férfi fehérneműek, esőernyők, sétabotok, nyakkendők,
szörme-árúk. □ □ □

Valódi francia-szabású fűzők 1 K 30 fillértől 20 Koronáig.

Pollák Testvérek

SZEGED, Széchenyi-tér, telefon 855. sz.
Csekonics-utca, telefon 854. sz.

SZENTES, Kossuth-utca. ::---::---::---

26

A szegedi színház szállító. □ □

Londoni kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

12

SZEGSZÁRDY JÓZSEF

börönd és bördízműves. Utazó bördöndök, kézi táskák, ridikülök, pénz- és levéltárcák állandóan nagy választékban. Iskola-utca 11. Policzer-ház.

Bérletszünet.

Bérletszünet.

Szombaton, 1911. szeptember 2-án este fél 8 órakor

Legújabb gramofon lemezek kaphatók Kelemennél, Oroszlán-utca.

A fejedelem.

Szinmű 1 felvonásban. Irta Bródy Sándor.

Elegáns úri divat ujdonságok Szende és Vadasnál.

S Z E M É L Y E K :

A fejedelem	— — — Csiky	Ditrik	— — — — — László
A fejedelemasszony	— — Tövölgyi	Tanító	— — — — — Solymosi
Az öreg diák	— — — Szathmáry		

Színhely: Gyulafehérvári fejedelemi kastély. Idő: Bethlen Gábor kora.

Lusztig harisnyái a legjobbak.

A diák Bethlen Gáborban felkelti a féltékenységet. A fejedelemasszony, Brandenburgi Anna, szerelmesen suttog, közben álomitalt kever ura poharába. Mihelyt álomra tér a fejedelem, megjelenik Ditrik. Szeretkezésüket megzavarja a fejedelem, aki a lovagot elfogatja. A lovag és a fejedelemasszony büszkén bevallják viszonyukat. Bethlen erre kivégezteti Ditriket. Az asszony büntetésére kerül a sor. De ő mindent letagad halálfélelmében, csábos szavaival urát még arra is ráveszi, hogy javára végrendekezzen.

Színházi echarpeok Krausz Dezsőnél Kárász-utca 14. szám alatt.

A fogak ápolására
legjobb a GERLE-
félé

Oxigén Fogviz

Ára 70 fillér.

Kapható **KIGYÓ** gyógy-
Szeged, tárban
Klauzál-tér. Kárász-u. sarok.

KÉZIMUNKAHÁZ SZEGED, KÖLCSEY-U.
— 10. SZ. —

KIZÁRÓLAGOS KÉZIMUNKA RAKTÁR. FISCHER IZSÓ

❖ ÁLLANDÓAN UJDONSÁGOK. ❖ A Hitelbankkal szemben.

KRAUSZ DEZSŐ SZEGED, KÁRÁSZ-UTCA 14.
 ❖ SOMOGYI-UDVAR. ❖

MENYASSZONYI KELENGYÉK

15

FINOM NŐI FEHÉRNEMŰEK

BLOUSOK, PONGYOLÁK, JOUPONOK.

Bérletszünet.

Bérletszünet.

Szombaton, 1911. szeptember 2-án este fél 8 órakor

Legujabb gramfon lemezek kaphatók Kelemennél, Oroszlán-utca.

Lajos király válik.

Idill 1 felvonásban. Irta Bródy Sándor.

Elegáns úri divat ujdonságok Szende és Vadasnál.

S Z E M É L Y E K :

Lajos magyar király	— Zátory	Osztrák)	Wirth
A királyné	— — — Szohner	Német)	hercegisasszony Antal
Phoebus	— — — Kohári	Olasz)	Harsányi

Színhely: a zárai szent klostrom. Idő: Nagy Lajos kora.

Vegyünk harisnyát Lusztignál, Széchenyi-tér 2.

Lajos válni akar feleségétől, mert házassága alatt egy fiúgyermek sem született. Megjelenik, hogy feleségétől elbúcsúzzon. A királyné és három leánya már eltökélték, hogy apácák lesznek. A királyné urát új házasságra ösztökéli. A kolostorban lakó három hercegisasszonyt bemutatja neki. A hölgyek egyaránt versengenek a király kezéért. Lajos a négy hölgy között összehasonlítást tesz, melynek végén szerelmesen viszi haza feleségét.

Színházi blouseok Krausz Dezsőnél Kárász-utca 14.

Arca szép és üde lesz, ha **Barcsay-féle Orgona-**
virág krémet használ. Egy tégely ára 1 korona.

Kapható **BARCSAY KÁROLY** gyógyszer-tárában

S Z E G E D E N, Széchenyi-tér 12. szám a.

46

Legnagyobb EGYENRUHÁZATI és FELSZERELÉSI intézet

SZEGŐ ÁRPÁD Szeged, Kölcsey-utca 10. Telefon 291.

SZÓRAKOZÓ HELYEK

Kass Vigadóban állandóan Pilseni sör, szerdán és penteken halászlé. — Bohém-tanya a **Kis Kassban**. — **Belvárosi kávéház**, az úri közönség kedvenc helye. Tulajdonos Radó I. — **Dávid Royal** nagy kávéházában minden szombaton tombola. — **Próféta**, Szeged legdiszesebb étterme. Színház után friss étek. Naponta zeneestély. — **Haggenmacher** sörcsarnok, az úri közönség találkozó helye színház után. — **Bernáth Dezső** Dreher sörcsarnoka a Fekete-házban. — **Vámosy** István kaszinó vendéglője a színház megett. — **Palkovits** New-York kávéházában a mozgófénykép előadásokat nagy közönség keresi fel. — **Schwarz** Kossuth kávéházában minden este mozgófénykép előadás.

Legfinomabb színházi cukorkák :: **Lányi János cukrásznál** Széchenyi-tér
Telefon 596. 4

Bluzok és Pongyolák a legszebb tavaszi ujdonságok megérkeztek. Legnagyobb választék lüszter, chlot, disz és mosó kötényekben.

FÖRSTER JÓSZEF, Kelemen-utca. 7.

Központi tejcsarnok mellett. 8

VARRÓ ALADÁR BÉLA

Angyal drogeriája. Széchenyi-tér 6. Telefon 523 szám.

Állandó nagy raktár színházi illatszerek és festékekben. Szépitő, bőr és körömápoló cikkek. Gyógyszer és gummiarú különlegességek. 43

VÉNIG GYULA

SZEGEDEN 5

ÚRI-, NŐI- ÉS ORTOPÉD-CZIPÉSZ
GIZELLA-TÉR 3. BALOGH-HÁZ.

PARALPÁL és FIA

FINOM HENTESARUK GYÁRA

KELEMEN-UTCZA 3

127—128. TELEFON 127—128.

FISCHER TESTVÉREK

ÓRÁS ÉS ÉKSZERÉSZ CÉG

HIRDETÉSE RÉSZÉRE FENNTARTOTT HELY

Uránia magyar tudományos színház

Kállay Albert- (Hid) utca.

Telefon 872.

Igazgató-tulajdonos Abonyi Mihály.

Megnyitó előadásul

A TENGER.

3 felvonásban, 180 színesen vetített képpel, 10 mozgóképpel. Írták: Goda Géza és Dr. Král Miklós.

Minden csütörtökön 9 órai kezdettel Uránia előadás felolvasással.

10⁰/₁₀ kedvezményes jegyek minden tőzsdében kaphatók.

Szeptember

7

csütörtökön

A tenger.

Kezdete 9 órakor.
Megnyitó előadás.

Mozgófénykép előadások
hétköznapokon

délután 5, 7 és 9 órakor.

Vasár- és ünneppnapokon
délután 2 órától 11 óráig.

Remekül összeállított
műsorok.

HARISNYÁK

FINOM RÖVIDARUK DÚS
VÁLASZTÉKBAN KAPHATÓK

WIGNER ANDOR cégnél Kelemen-utca 7.

LEGSZEBB! LEGJOBB! LEGOLCSÓBB!

varrógépet, kerékpárt, gramofont és tünélküli beszélőgépet kedvező részletre beszerezhet. Az összes alkatrészek állandóan kaphatók. Nagy mechanikai javító műhely. Az összes gramofon lemezek legolcsóbb beszerzési helye részletre is. Telefon 59. Árjegyzék ingyen.

6

KELEMEN MÁRTON, Oroszlán-utca.